

EDUSKUNNAN VASTAUS 206/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista (HE 163/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 25/2008 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että viranomaistoimin valmistellaan erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille suunnatut selkeät, ymmärrettävät ja tuoteryhmäkohtaiset konkreettiset ohjeet siitä, mitä ekologisen suunnittelun yleiset ja erityiset vaatimukset yrityksiltä edellyttävät. Ohjeet tulee olla keskitettyinä saatavilla ja helposti löydettävissä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla säädetään energiaa käyttävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista.

Tämän lain tavoitteena on edistää kestävä kehitystä parantamalla energiatehokkuutta ja

ympäristönsuojelun tasoa sekä energiahuoltovarmuutta.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan markkinoille saatettaviin ja käyttöön otettaviin energiaa käyttäviin tuotteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta liikennevälineisiin, jotka on tarkoitettu henkilöiden tai tavaroiden kuljetukseen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *CE-merkinnällä* merkintää, josta säädetään tiettyjen tuotteiden varustamisesta CE-merkinnällä annetussa laissa (1376/1994);

2) *ekologisella suunnittelulla* ympäristönäkökohtien huomioon ottamista tuotesuunnittelussa energiaa käyttävän tuotteen ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi sen koko elinkaaren aikana;

3) *ekologisen suunnittelun vaatimuksella* vaatimusta, joka liittyy energiaa käyttävään tuotteeseen tai energiaa käyttävän tuotteen suunnitteluun ja jonka tarkoituksena on parantaa tuotteen ympäristönsuojelullista tasoa sekä vaatimusta tietojen antamisesta energiaa käyttävän tuotteen ympäristönäkökohdista;

4) *erityisellä ekologisen suunnittelun vaatimuksella* määrällistä ja mitattavissa olevaa ekologisen suunnittelun vaatimusta, joka liittyy tiettyyn energiaa käyttävän tuotteen ympäristönäkökohtaan, kuten energiankulutukseen tuotetta käytettäessä mitattuna tiettyä suoritustehon yksikköä kohti;

5) *yleisellä ekologisen suunnittelun vaatimuksella* ekologisen suunnittelun vaatimusta, joka perustuu energiaa käyttävän tuotteen ekologiseen profiiliin kokonaisuudessaan eikä tietyille ympäristönäkökohdille asetettuihin raja-arvoihin;

6) *ekologisella profiililla* kuvausta energiaa käyttävän tuotteen panoksista ja tuotoksista kuten esimerkiksi materiaaleista, päästöistä ja jätteistä, jotka liittyvät energiaa käyttävään tuotteeseen sen koko elinkaaren aikana ja joilla on merkitystä tuotteen ympäristövaikutusten kannalta ja jotka ilmaistaan mitattavissa olevina fyysisinä suureina;

7) *elinkaarella* energiaa käyttävän tuotteen peräkkäisiä ja toisiinsa liittyviä vaiheita raaka-aineiden käytöstä loppukäsittelyyn;

8) *elinkeinonharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tuloa tai muuta taloudellista hyötyä saadakseen ammattimaisesti pitää kaupan, tarjoaa, myy tai muutoin elinkei-

notoimintansa yhteydessä luovuttaa energiaa käyttäviä tuotteita;

9) *energiaa käyttävällä tuotteella* tuotetta, joka on riippuvainen energian syötöstä toimiakseen tarkoitettulla tavalla sen jälkeen kun se on saatettu markkinoille tai otettu käyttöön sekä tuotetta, joka on tarkoitettu energian tuottamiseen, siirtoon ja mittaamiseen mukaan luettuina energian syötöstä riippuvaiset energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäviksi tarkoitettut osat, jotka saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön erillisinä osina loppukäyttäjää varten ja joiden ympäristönsuojelullinen taso voidaan arvioida itsenäisesti;

10) *komponenteilla ja osakokoonpanolla* energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitettuja osia, joita ei saateta markkinoille tai oteta käyttöön erillisinä osina loppukäyttäjää varten ja joiden ympäristönsuojelullista tasoa ei voida arvioida itsenäisesti;

11) *käyttöön otolla* sitä, että loppukäyttäjä ottaa energiaa käyttävän tuotteen ensimmäistä kertaa käyttöön Euroopan yhteisössä;

12) *maahantuojalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta peräisin olevan tuotteen Euroopan yhteisön markkinoille osana liiketoimintaansa;

13) *markkinoille saattamisella* energiaa käyttävän tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa jakeluun tai käyttöön Euroopan yhteisössä korvausta vastaan tai maksutta ja käytetystä myyntitavasta riippumatta;

14) *tarkastuslaitoksella* päteväksi todettua ja ympäristöministeriön hyväksymää laitosta, joka suorittaa tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkastuslaitokselle kuuluvia tehtäviä;

15) *tuotesuunnittelulla* niiden prosessien joukkoa, joilla muunnetaan energiaa käyttävältä tuotteelta vaaditut oikeudelliset, tekniset, turvallisuus-, toiminta-, markkinointi- tai muut vaatimukset energiaa käyttävän tuotteen teknisiksi eritelmiksi;

16) *valtuutetulla edustajalla* Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmista-

jan antama kirjallinen toimeksianto toimia valmistajan puolesta valmistajan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisten velvollisuuksien osalta;

17) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvia energiaa käyttäviä tuotteita ja vastaa siitä, että ne ovat tämän lain vaatimusten mukaiset, kun tarkoituksena on tuotteen saattaminen markkinoille tai sen käyttöönotto valmistajan omalla nimellä tai tavaramerkillä tai valmistajan omaa käyttöä varten; jos edellä määriteltäjä valmistajaa tai 12 kohdassa tarkoitettua maahantuoja ei ole, valmistajaksi katsotaan luonnollinen tai oikeushenkilö, joka saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön tämän lain soveltamisalaan kuuluvia energiaa käyttäviä tuotteita;

18) *yhdenmukaistetulla standardilla* standardia, jonka viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä yhdenmukaistettujen standardien luettelossa ja jossa on täsmennetty asianomaista tuotetta koskevia yhteisöläisäädäntöön perustuvia vaatimuksia;

19) *ympäristönäkökohdalla* energiaa käyttävän tuotteen elementtiä tai toimintoa, joka voi olla vuorovaikutteinen ympäristön kanssa sen elinkaaren aikana;

20) *ympäristövaikutuksella* ympäristömuutoksia, jotka aiheutuvat kokonaan tai osittain energiaa käyttävästä tuotteesta sen elinkaaren aikana.

2 luku

Energiaa käyttävän tuotteen ekologista suunnittelua koskevat vaatimukset

4 §

Valmistajan, valtuutetun edustajan, elinkeinonharjoittajan ja maahantuojan velvollisuudet

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan velvollisuus on varmistaa, että markkinoille saatettava tai käyttöön otettava energiaa käyttävä tuote on tämän lain vaatimusten mukainen.

Jos valmistaja ei ole sijoittautunut Euroopan yhteisöön eikä sillä ole valtuutettua edustajaa,

on maahantuojan tai elinkeinonharjoittajan velvollisuus varmistaa, että markkinoille saatettava tai käyttöön otettava energiaa käyttävä tuote on tämän lain vaatimusten mukainen.

5 §

Energiaa käyttävän tuotteen ekologinen suunnittelu

Energiaa käyttävä tuote on suunniteltava niin, että tuotteella on mahdollisimman korkea ympäristönsuojelullinen taso koko sen elinkaaren ajan.

6 §

Energiaa käyttävän tuotteen yleiset ja erityiset ekologisen suunnittelun vaatimukset

Energiaa käyttävän tuotteen saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön, jos se täyttää ekologisen suunnittelun yleiset ja erityiset vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin energiaa käyttävän tuotteen ekologisen suunnittelun yleisiin vaatimuksiin kuuluvista suunnittelun perustiedoista, tietojen antamisesta ja valmistajan muista arviointiperusteista seuraavien tuoteryhmien ja tuoteominaisuuksien osalta:

- 1) kotitalouksissa ja toimistoissa käytettävät sähkö- ja elektroniikkalaitteet;
- 2) valaisimet, valon lähteet ja virranrajoittimet;
- 3) sähkömoottorit, pumput ja teollisuuden energiaa käyttävät laitteet;
- 4) jääkaapit, pakastimet, jäähyttimeet ja kylmäsäilytyslaitteet;
- 5) astianpesu- ja pyykinpesukoneet, kuivausrummut sekä pölynimurit;
- 6) lepovirta;
- 7) energiaa käyttävät työkalut ja työkalut;
- 8) energiaa käyttävät rakennustuotteet.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin 2 momentin 1—7 kohdassa mainittujen tuoteryhmien ja tuoteominaisuuksien osalta ekologisen suunnittelun erityi-

siin vaatimuksiin kuuluvista teknisistä, ympäristöllisistä ja taloudellisista seikoista.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin energiaa käyttävien rakennustuotteiden ekologisen suunnittelun erityisiin vaatimuksiin kuuluvista teknisistä, ympäristöllisistä ja taloudellisista seikoista.

3 luku

Energiaa käyttävän tuotteen vaatimustenmukaisuus

7 §

Energiaa käyttävän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöön ottamista huolehdittava siitä, että energiaa käyttävälle tuotteelle suoritetaan vaatimustenmukaisuuden arviointi sen varmistamiseksi, että tuote täyttää kaikki tämän lain vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin energiaa käyttävän tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta.

8 §

Vaatimustenmukaisuusvakuutus

Ennen kuin energiaa käyttävä tuote saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, siitä on annettava vaatimustenmukaisuusvakuutus. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja vakuuttaa, että energiaa käyttävä tuote on tämän lain mukainen.

Vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa ilmoitettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

CE-merkintä

Ennen kuin energiaa käyttävä tuote saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, siihen on kiin-

nitettävä CE-merkintä. CE-merkinnän kiinnittämisestä vastaa valmistaja tai tämän Euroopan yhteisöön sijoittunut valtuutettu edustaja. CE-merkinnän kiinnittämisestä säädetään tiettyjen tuotteiden varustamisesta CE-merkinnällä annettussa laissa.

Jos energiaa käyttävä tuote kuuluu muun lain säädännön soveltamisalaan, jossa säädetään CE-merkinnästä, merkinnän tulee osoittaa, että tuote on myös näiden muiden säännösten mukainen.

10 §

Vaatimustenmukaisuusolettama

Energiaa käyttävän tuotteen oletetaan olevan vaatimusten mukainen, jos siihen on kiinnitetty CE-merkintä siten kuin tämän lain 9 §:ssä säädetään ja:

1) siihen on sovellettu yhdenmukaistettuja standardeja;

2) sille on myönnetty yhteisön ympäristömerkki ympäristömerkin myöntämisjärjestelmästä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1980/2000 nojalla ja ympäristömerkki täyttää ekologista suunnittelua koskevat vaatimukset; tai

3) sille on myönnetty muu ympäristömerkki, joka on hyväksytty energiaa käyttävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/32/EY tarjotussa komiteamenettelyssä.

11 §

Poikkeus vaatimuksista

Energiaa käyttävä tuote voidaan asettaa näytteille tai sitä voidaan esitellä messuilla, näyttelyissä tai niiden kaltaisissa tilaisuuksissa, vaikka energiaa käyttävä tuote ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, jos energiaa käyttävässä tuotteessa näkyvällä tavalla selvästi ilmoitetaan, että sitä ei saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön ennen kuin se on saatettu tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

12 §

Komponentteja ja osakokoonpanoja koskeva tiedonantovelvollisuus

Valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja, joka saattaa komponentin ja osakokoonpanon markkinoille tai ottaa sen käyttöön, on velvollinen antamaan energiaa käyttävän tuotteen valmistajalle tarvittavat tiedot komponentin tai osakokoonpanon materiaalin koostumuksesta ja energian, materiaalin tai muiden resurssien kulutuksesta, jos tällä on merkitystä ekologisen suunnittelun kannalta. Tiedonantovelvollisuudesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Tietojen säilyttäminen ja niiden esittäminen

Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on pidettävä energiaa käyttävän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät asiakirjat ja annetut vaatimustenmukaisuusvakuutukset saatavilla tarkastusta varten kymmenen vuoden ajan viimeisen energiaa käyttävän tuotteen valmistamisesta. Asiakirjojen on oltava valvontaviranomaisen saatavilla kymmenen päivän kuluessa valvontaviranomaisen esittämän pyynnön vastaanottamisesta.

Jos valmistaja ei ole sijoittautunut Euroopan yhteisöön eikä sillä ole valtuutettua edustajaa, on maahantuojan ja elinkeinonharjoittajan velvollisuus säilyttää tuotteen vaatimustenmukaisuudesta annettava vakuutus ja tekniset asiakirjat.

14 §

Kuluttajalle annettavat tiedot

Elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttajan saatavilla on tiedot energiaa käyttävän tuotteen kestävästä käytöstä sekä tarvittaessa myös energiaa käyttävän tuotteen ekologisesta profiilista ja ekologisen suunnittelun eduista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin kuluttajalle annettavista tiedoista.

4 luku

Energiaa käyttävän tuotteen energiamerkintää koskevat vaatimukset

15 §

Energiaa käyttävän tuotteen energiamerkintä

Energiaa käyttävään tuotteeseen on liitettävä energiamerkintä siten kuin siitä jäljempänä säädetään.

Energiamerkinnällä tarkoitetaan kotitalouslaitteeseen, energiaa käyttävään rakennustuotteeseen tai muuhun energiaa käyttävään tuotteeseen kiinnitettävää energiamerkkiä ja tuotetietoihin sisällytettävää tuoteselostetta, jotka sisältävät tietoja energiaa käyttävän tuotteen energiankulutuksesta ja tarvittaessa muiden voimavarojen, kuten veden tai kemikaalien, kulutuksesta sekä energiaa käyttävän tuotteen suorituskyvystä.

16 §

Markkinoille saattaminen

Energiaa käyttävän tuotteen valmistaja, tämän valtuutettu edustaja, maahantuoja ja elinkeinonharjoittaja vastaavat siitä, että energiamerkintää edellyttävä energiaa käyttävä tuote täyttää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä energiamerkinnälle asetetut vaatimukset ennen kuin energiaa käyttävä tuote saatetaan markkinoille.

17 §

Energiamerkin, tuoteselosteen ja teknisen tietoa-aineiston laatiminen

Energiaa käyttävän tuotteen valmistajan, tämän valtuutetun edustajan, maahantuojan ja elinkeinonharjoittajan on:

1) huolehdittava vaatimusten mukaisen energiamerkin laatimisesta ja toimittamisesta elinkeinonharjoittajalle, joka myy tai muuten tarjoaa energiaa käyttäviä tuotteita kuluttajalle;

2) laadittava tuoteseloste, jonka tiedot on sisällytettävä tuote-esitteeseen; jos tuote-esitettä ei laadita, tuoteselosteen tiedot on sisällytettävä energiaa käyttävää tuotetta kuluttajalle myyvälle elinkeinonharjoittajalle tuotteen mukana toimitettaviin asiakirjoihin;

3) laadittava sellainen energiaa käyttävää tuotetta koskeva tekninen tietoaineisto, jolla valvontaviranomainen voi arvioida, pitävätkö energiamerkkiin ja tuoteselosteeseen sisältyvät tiedot paikkansa; ja

4) säilytettävä tekninen tietoaineisto viiden vuoden ajan viimeisen energiaa käyttävän tuotteen valmistamisesta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin energiaa käyttäviä rakennustuotteita koskevista 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin muista 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista.

18 §

Energiamerkin kiinnittäminen energiaa käyttävään tuotteeseen

Elinkeinonharjoittajan, joka myy tai muuten tarjoaa energiaa käyttävää tuotetta kuluttajalle, on kiinnitettävä vähittäismyyntipaikassa myytävään tai muuten kuluttajalle tarjottavaan näytteille asetettuun energiaa käyttävään tuotteeseen energiamerkki selvästi ja näkyvästi.

19 §

Etämyynnin yhteydessä kuluttajalle annettavat tiedot

Elinkeinonharjoittajan on kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvussa tarkoitettussa etämyynnissä hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle energiamerkkiin ja tuoteselosteeseen sisällytettävät olennaiset tiedot.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin energiaa käyttäviä rakennus-

tuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista olennaisista tiedoista.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin muita kuin energiaa käyttäviä rakennustuotteita koskevista etämyynnin yhteydessä annettavista olennaisista tiedoista.

20 §

Energiamerkinnässä käytettävä kieli

Energiamerkki, tuoteseloste ja lisätiedot on annettava suomen ja ruotsin kielellä. Jos energiaa käyttävää tuotetta myydään vain yksikielisessä kunnassa, riittää että tiedot annetaan enemmistön kielellä.

5 luku

Tarkastuslaitokset

21 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Ympäristöministeriö hyväksyy hakemuksensa 2 §:ssä tarkoitettujen energiaa käyttävien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvat tarkastuslaitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle sekä Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan talousalueeseen kuuluville valtioille.

Hyväksymispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan muitakin laitoksen toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Tarkastuslaitos voidaan hyväksyä määräajaksi tai toistaiseksi.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion hyväksymä tarkastuslaitos vastaa 1 momentissa tarkoitettua tarkastuslaitosta, jos hyväksymisessä on noudatettu 22 §:ssä säädettyä vastaavia vaatimuksia.

22 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset ovat:

1) tarkastuslaitos on toiminnassaan riippumaton;

2) tarkastuslaitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus on varmistettu tarkastuslaitostehtävien osalta;

3) tarkastuslaitoksella on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

4) tarkastuslaitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.

Tarkastuslaitoksen tulee olla Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai osa tällaista oikeushenkilöä.

Tarkastuslaitoksen on osoitettava Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön tai muun akkreditointielinten tarkastuslaitoksia koskevaan vastavuoroiseen tunnustamissopimukseen kuuluvan akkreditointielimen arvioinnilla täytävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava hyväksymispäätöksen tehneelle viranomaiselle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 1 momentissa mainittujen edellytysten täyttymiseen.

23 §

Tarkastuslaitoksen tehtävät

Tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa 2 §:ssä tarkoitettujen energiaa käyttävien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että energiaa käyttävät tuotteet täyttävät niille tässä laissa ja tämän lain nojalla säädetyt vaatimukset.

Tarkastuslaitos voi teettää alihankkijalla osatoimenpiteitä tässä pykälässä tarkoitettujen teh-

täviensä suorittamisessa, jos alihankkija täyttää 22 §:ssä säädetyt vähimmäisvaatimukset.

24 §

Tarkastuslaitostehtävien suorittaminen

Tarkastuslaitoksen on suoritettava tarkastustehtävät noudattaen hyvää tarkastuskäytäntöä.

Tarkastuslaitoksen tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä.

Tarkastuslaitosten tulee toimia yhteistyössä toimialansa muiden tarkastuslaitosten kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Tarkastuslaitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

25 §

Tarkastuslaitoksen valvonta ja hyväksymisen peruuttaminen

Ympäristöministeriö valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia. Tarkastuslaitoksen on annettava vuosittain toiminnastaan kertomus ympäristöministeriölle.

Jos tarkastuslaitos ei täytä 22 §:ssä mainittuja edellytyksiä tai ei noudata 21 §:ssä tarkoitettua päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muutoin olennaisesti säännösten ja määräysten vastaisesti, ympäristöministeriön on asetettava riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Ympäristöministeriön on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

Ympäristöministeriön on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle, Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan talousalueeseen kuuluville valtioille hyväksymänsä tarkastuslaitokset sekä hyväksymisen peruutukset.

6 luku

Valvonta

26 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Energiaa käyttävien rakennustuotteiden osalta ylin johto ja ohjaus kuuluu kuitenkin ympäristöministeriölle.

27 §

Valvontaviranomainen

Turvatekniikan keskus valvoo, että energiaa käyttävät tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

28 §

Turvatekniikan keskuksen tiedonsaantioikeus

Turvatekniikan keskuksella on oikeus saada tämän lain säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot valmistajalta, valtuutetulta edustajalta, maahantuojalta tai muulta elinkeinoharjoittajalta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

29 §

Turvatekniikan keskuksen tarkastusoikeus

Turvatekniikan keskuksella on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeellista, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Asumiseen tarkoitettuihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan kuitenkin ulottaa vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 34 luvun 1, 3, 7—9 tai 10 §:ssä taikka 44 luvun 11 tai 12 §:ssä tarkoitettu rikos.

30 §

Oikeus hankkia energiaa käyttävä tuote tutkittavaksi ja testattavaksi

Turvatekniikan keskuksella on oikeus hankkia energiaa käyttävä tuote tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista. Turvatekniikan keskus voi käyttää tutkimuksessa, testauksessa ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita.

Turvatekniikan keskuksen on korvattava 1 momentissa tarkoitettu tutkittavaksi ja testattavaksi otettava energiaa käyttävä tuote käyvän hinnan mukaan, jos valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuoja tai elinkeinonharjoittaja sitä vaatii ja jollei tuote ole tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen.

Jos energiaa käyttävä tuote ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia, Turvatekniikan keskus voi velvoittaa valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai elinkeinonharjoittajan korvaamaan hankinnasta, tutkimuksesta ja testauksesta aiheutuneet välittömät ja tarpeelliset kustannukset käyvän hinnan mukaan.

31 §

Ulkopuoliselle asiantuntijalle asetetut vaatimukset

Tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten tutkimuksia, testauksia ja vaatimustenmukaisuuden arviointeja tekevällä asiantuntijalla tulee olla näiden tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys. Tällaiseen ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan virkamiehen esteellisyttä koskevia hallintolain säännöksiä.

32 §

Turvatekniikan keskuksen tiedonsaantioikeus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Turvatekniikan keskuksella on oikeus viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa lais-

sa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada tämän lain mukaista valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisilta viranomaisilta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä Turvatekniikan keskus saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saatuja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjälle, poliisille ja tulliviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle, jos luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle tarpeellisia tietoja sille kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; sekä

3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan yhteisön säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

33 §

Tarkastuslaitoksen tietojen luovuttaminen

Tarkastuslaitokset ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä velvollisia antamaan:

1) tarkastuslaitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille tarkastuslaitoksille;

2) valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Turvatekniikan keskukselle.

34 §

Vaatimusten vastaista energiaa käyttävää tuotetta koskevat toimenpiteet

Jos Turvatekniikan keskuksella on aihetta epäillä tai jos se toteaa, että energiaa käyttävä tuote tai sitä koskevat asiakirjat ja tiedot eivät ole tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukaisia, Turvatekniikan keskus voi:

1) tilapäisesti tai pysyvästi rajoittaa energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamista tai käyttöönottoa;

2) tilapäisesti tai pysyvästi kieltää energiaa käyttävän tuotteen käyttöönoton ja tuotteen pitämisen kaupan sekä myynnin tai muun luovuttamisen;

3) vaatia määrämällään tavalla energiaa käyttävän tuotteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai elinkeinonharjoittajan korjaamaan tuotteen puutteellisuudet niin, että energiaa käyttävä tuote, sitä koskevat asiakirjat ja siitä annettavat tiedot täyttävät tämän lain ja sen nojalla säädetty vaatimukset;

4) määrätä energiaa käyttävän tuotteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai elinkeinonharjoittajan hallussa oleva tuote hävitettäväksi, jos 1—3 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai rajoitusta ei voida pitää riittävänä; jos energiaa käyttävän tuotteen hävittämistä ei kuitenkaan katsota tarkoituksenmukaiseksi, Turvatekniikan keskus voi määrätä, miten energiaa käyttävän tuotteen kanssa on muutoin meneteltävä.

Valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan tai elinkeinonharjoittajan on annettava Turvatekniikan keskukselle tämän määräämässä ajassa selvitys siitä, millä tavoin 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun rajoitukseen tai kieltoon liitetty määräys tai 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu vaatimus on pantu toimeen.

35 §

Virka-apu

Poliisi ja tulliviranomainen ovat tarvittaessa velvollisia antamaan virka-apua tämän lain säännösten noudattamisen valvomiseksi.

7 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

36 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Turvatekniikan keskus voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuh-

la siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

37 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa energiaa käyttävän tuotteen markkinoille tai ottaa sen käyttöön 4, 6—9 tai 16 §:n säännösten vastaisesti,

2) rikkoo 12—14, 17—20 tai 24 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

3) rikkoo tietojen luovuttamista koskevaa 28 tai 33 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai

4) rikkoo 34 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *energiaa käyttävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain rikkomisesta* sakkoon.

Joka rikkoo 34 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

8 luku

Erinäiset säännökset

38 §

Maksut

Tämän lain mukaisista suoritteista peritään valtiolle maksuja siten kuin valtion maksuperuslaissa (150/1992) säädetään.

39 §

Muutoksenhaku ministeriön ja Turvatekniikan keskuksen päätökseen

Ministeriön ja Turvatekniikan keskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on

muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

40 §

Muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätökseen

Tarkastuslaitoksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Tarkastuslaitoksen vaatimuksenmukaisuustodistusta tai tarkastustodistusta koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua tarkastuslaitokselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet.

Tarkastuslaitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

9 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

41 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen energiaa käyttävään tuotteeseen, jonka tuotanto on päättynyt ja joka on saatettu markkinoille, ennen kuin kyseistä tuoteryhmää koskevaa EY:n komission energiamerkintäsäädöstä on sovellettava. Energiamerkintää koskevia säännöksiä ei sovelleta myöskään käytettynä myytävään energiaa käyttävään tuotteeseen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

42 §

Kumoamissäännös

Tällä lailla kumotaan:

1) laitteiden energiatehokkuudesta 19 päivänä joulukuuta 1997 annettu laki (1241/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; sekä

2) kodinkoneiden tuottamasta ilmassa kantautuvasta melusta annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivin täytäntöönpanosta 5 päivänä tammikuuta 1996 annettu Tasavallan presidentin asetus (9/1996).

Jos muussa laissa tai asetuksessa viitataan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleeseen laitteiden energiatehokkuudesta annettuun lakiin, on sen sijasta sovellettava tätä lakia.

43 §

Voimaan jäävät säädökset

Laitteiden energiatehokkuudesta annetun lain nojalla annetut seuraavat säädökset ja määräykset jäävät edelleen voimaan:

1) kattiloiden hyötysuhdevaatimukset, Suomen rakentamismääräyskokoelma, D7, määräykset 1997;

2) kotitalouksien sähkökäyttöisten jääkaappien, pakastimien ja näiden yhdistelmien energiatehokkuusvaatimuksista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (854/2000);

3) loistelamppujen virranrajoittimien energiatehokkuusvaatimuksista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (318/2002);

4) kotitalouksien sähkökäyttöisten pyykinpesukoneiden energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (202/1996);

5) kotitalouksien sähkökäyttöisten kuivausrumpujen energiamerkinnässä annettavista tie-

doista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (203/1996);

6) kotitalouksien kuivaavien pyykinpesukoneiden energiankulutusmerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (895/1997);

7) kotitalouslamppujen energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (859/2000);

8) astianpesukoneiden energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (1009/2000);

9) sähköuunien energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (1052/2002);

10) kotitalouksien ilmastointilaitteiden energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu ympäristöministeriön asetus (1271/2002);

11) kotitalouksien sähkökäyttöisten jääkaappien, pakastimien ja näiden yhdistelmien energiamerkinnässä annettavista tiedoista annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (541/2004).

Edellä 1 momentissa mainituissa säädöksissä ja määräyksissä tarkoitettuihin laitteisiin sovelletaan, mitä tässä laissa ja sen nojalla säädetään tuotteista. Vastaavasti mainituissa säädöksissä ja määräyksissä tarkoitettuun toimittajaan sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään valmistajasta, tämän valtuutetusta edustajasta, maahantuojasta tai elinkeinonharjoittajasta.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2008
